

Άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ

ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πρωθυπουργός της Ελλάδος κ. Κώστας Σημίτης και ο Πρόεδρος της Συντακτικής Συνέλευσης κ. Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εσταίν, μετά τη λήξη των εργασιών της Συνάντησης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σχετικά με τη Συνέλευση, παρεχώρησαν κοινή συνέντευξη προς τα ελληνικά και διεθνή Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης στο Κέντρο Τύπου του Ζαπλείου Μεγάρου των Αθηναίων.

Τον Προεδρεύοντα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και τον Πρόεδρο της Συντακτικής Συνέλευσης πλαισίωσαν ο Προεδρεύων του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδος κ. Γιώργος Παπανδρέου, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Ρομάνο Πρόντι, ο Υπάτος Εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας κ. Χαβιέ Σολάνα, ο Υπουργός Αναπληρωτής Εξωτερικών κ. Τάσος Γιαννίτσης και ο Υπουργός Τύπου και Μ.Μ.Ε. Κυβερνητικός Εκπρόσωπος κ. Χρήστος Πρωτόπαπας.

Ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Κώστας Σημίτης, στην εισαγωγική παρέμβασή του, είπε τα εξής:

Στη σημερινή συνάντηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τα κράτη-μέλη παρουσίασαν τις απόψεις τους σχετικά με πέντε κεντρικά θέματα που αφορούν τους θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αναμόρφωση αυτών των θεσμών, τη σχετική συζήτηση στη Συνέλευση της Ευρώπης.

Αυτή τη συζήτηση που έγινε σήμερα το πρωί, την είχαμε προγραμματίσει για το Μάρτιο στις Βρυξέλλες, αλλά δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών, διότι εκεί, λόγω των γεγονότων, δώσαμε προσοχή σε μια κοινή τοποθέτηση σε σχέση με το Ιράκ και τη συζήτηση των εκεί εξελίξεων.

Ο σκοπός της σημερινής συζήτησης δεν ήταν να υπάρξουν συμπεράσματα, να ξεκαθαρίσουμε τη γνώμη μας, να πούμε τι θα ισχύσει. Ο σκοπός της σημερινής συζήτησης ήταν η αλληλοπληροφόρηση. Ιδίως, ο Πρόεδρος της Συντακτικής Συνέλευσης, κ. Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εσταίν να ακούσει από τα κράτη-μέλη ποιες είναι οι δικές τους απόψεις, τι υποστηρίζουν στα διάφορα θέματα, τα οποία έχουμε θέσει ως ερωτήματα, όπως, για παράδειγμα, την Προεδρία, την Επιτροπή, προκειμένου στη συνέχεια να μπορέσει να πληροφορήσει τη Συνέλευση για να διευκολυνθεί στις εργασίες της.

Κατόπιν τούτου και εγώ δεν μπορώ εδώ και δεν είναι σωστό να δώσω μια λεπτομερή, εκτενή εικόνα για το τι προκύπτει απ' αυτή τη συζήτηση.

Ένα θέλω να αναφέρω ως συμπέρασμα βέβαιο: Μετά από μια συζήτηση που είχα με τον κ. Ζισκάρ ντ' Εσταίν συμφωνήσαμε ο κ. ντ' Εσταίν να παρουσιάσει στη Σύνοδο Κο-

ρυφής της Θεσσαλονίκης στις 20 Ιουνίου τη Συνταγματική Συνθήκη, να παρουσιάσει τα αποτελέσματα των εργασιών της Συνέλευσης.

Ο κ. ντ' Εσταίν επεσήμανε ότι ο χρόνος είναι λίγος και ότι επειδή ακριβώς είναι λίγος και χρειάζεται μια αρκετά μακρά διαδικασία, μπορεί το αποτέλεσμα να μην είναι το άριστο δυνατό. Όμως, θέλει να ανταποκριθεί στην επιθυμία των μελών του Συμβουλίου και της Προεδρίας που εκφράζει τα μέλη να παρουσιάσει το έργο της Συνέλευσης στη Σύνοδο Κορυφής της Θεσσαλονίκης, η οποία, ως εκ τούτου, θα έχει ως κύριο θέμα τα αποτελέσματα της Συντακτικής Συνέλευσης, τη Συνταγματική Συνθήκη της Ευρώπης. Και επομένως να αποφασίσουμε στη Θεσσαλονίκη ποια θα είναι η συνέχεια, τότε θα συνέλθει η Διακυβερνητική, ποια θα είναι η εντολή που θα δοθεί στη Διακυβερνητική.

Ένα δεύτερο χαρακτηριστικό της σημερινής συνεδρίασης ήταν, ότι για πρώτη φορά τα δέκα νέα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πήραν μέρος σε ένα άτυπο Συμβούλιο Κορυφής, εξέφρασαν απόψεις όχι ως παρατηρητές και συμμετείχαν ενεργά στη διαμόρφωση της γνώμης του Συμβουλίου.

Όσον αφορά τώρα τις τοποθετήσεις, όπως είπα, υπήρχαν συμφωνίες, υπήρχαν και διαφωνίες. Τέθηκαν, όμως και ορισμένα θέματα, τα οποία πολύ συνοπτικά θέλω να αναφέρω, όπου υπάρχει μια ισχυρή άποψη, ότι θα πρέπει να συνεχίσουμε ή θα πρέπει να προσέξουμε προς ορισμένη κατεύθυνση. Για παράδειγμα:

- Είναι γενική η άποψη, ότι ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πρέπει να είναι σημαντικός και να αποτελεί ένα κεντρικό όργανο του πολιτικού συστήματος της Ένωσης.
- Υπάρχει η γνώμη, ότι το κοινοτικό πρότυπο ολοκλήρωσης είναι ένα πρότυπο, το οποίο βοήθησε σημαντικά μέχρι τώρα και θα πρέπει να του δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή.
- Επισημάνθηκε, ότι θέλουμε μία πιο αποτελεσματική Ένωση και οι λύσεις που πρέπει να δώσουμε σκοπούν ακριβώς στο να υπάρχει μία Ένωση, που θα μπορεί να παίρνει πιο γρήγορα αποφάσεις και βεβαίως να είναι πιο δημοκρατική, πιο απλή, πιο διαφανής.

Θέμα, στο οποίο υπήρχαν διαφορετικές απόψεις -άλλωστε, αυτό ήταν αναμενόμενο- ήταν το θέμα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Από τη μια μεριά επισημαίνεται η ανάγκη για σταθερότητα, συνέχεια και ορατότητα στη λειτουργία της Ένωσης και αυτό μπορεί να το εξασφαλίσει μια Προεδρία, η οποία δεν εναλλάσσεται κάθε έξι μήνες. Από την άλλη μεριά επισημαίνεται, ότι μπορεί με μια μακρόχρονη Προεδρία να δημιουργηθούν προβλήματα στις σχέσεις των θεσμών και των οργάνων της Ένωσης.

Θα σταθώ εδώ, κυρίες και κύριοι, και δεν θα συνεχίσω. Θα δώσω το λόγο στον κ. Ζισκάρ ντ' Εσταίν γι' αυτά τα θέματα. Θα ήθελα, όμως, να κλείσω αναφέροντας, ότι το άτυπο Συμβούλιο αποφάσισε μία Δήλωση, τη Διακήρυξη της Αθήνας για τη 16η Απριλίου του 2003. Το κείμενο της Διακήρυξης θα σας διανεμηθεί.

Στη Διακήρυξη της Αθήνας επισημαίνεται η ιστορικότητα του σημερινού γεγονότος, το οποίο θα επακολουθήσει αμέσως μετά, δηλαδή η υπογραφή της Συνθήκης Προσχώρησης (της Συνθήκης Ένταξης) των δέκα νέων χωρών-μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στη Διακήρυξη της Αθήνας επισημαίνονται επίσης οι υποχρεώσεις, τις οποίες έχουμε για το μέλλον, αλλά και η κοινή θέλησή μας να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα που συνεχώς προκύπτουν. Στο κείμενο, επισημαίνουμε την κοινή θέλησή μας ότι αυτή η νέα Ευρώπη ανήκει σε όλους μας, εμείς πρέπει να τη διαμορφώσουμε. Είναι μια Ευρώπη, που ανήκει σε όλους μας και είναι δημιούργημα όλων μας.

Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος της Συντακτικής Συνέλευσης κ. Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εσταίν, στην εισαγωγική παρέμβασή του είπε τα εξής:

Ακολούθησα σήμερα το πρωί την πρόσκληση του Προέδρου Σημίτη, ώστε να παρουσιάσω ενώπιον του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου την πορεία των εργασιών της Ευρωπαϊκής

Συνέλευσης. Επίσης, έπρεπε να θέσω κάποιες ερωτήσεις για να ακούσω τις τοποθετήσεις των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τα θέματα επί των οποίων πρέπει να αποφασίσουμε επιπλέον.

Προέβην πρώτα σ' έναν απολογισμό των εργασιών της Συνέλευσης. Η Συνθήκη της Νίκαιας ζήτησε να αντιμετωπιστούν τέσσερα θέματα:

- Η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών-μελών, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Αυτό έγινε.

- Πώς θα ενταχθεί ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στις Συνθήκες.

- Προτείνουμε να ενταχθεί στο Σύνταγμα με χαρακτήρα συνταγματικής διάταξης.

- Μας ζητήθηκε να απλουστεύσουμε τα μέσα λειτουργίας της Ένωσης. Από δώδεκα προτείνουμε να γίνουν πέντε, να τους δώσουμε ονόματα κατανοητά για τους Ευρωπαίους πολίτες, να ακολουθήσουμε το κλασικό δηλαδή λεξιλόγιο των εθνικών οργάνων και για τα ευρωπαϊκά όργανα.

- Επίσης, μας ζητήθηκε να φροντίσουμε για τη μεγαλύτερη συμμετοχή των εθνικών Κοινοβουλίων. Υποβάλλουμε αρκετές προτάσεις σχετικά, όπου ιδιαίτερα τους δίνουμε το ρόλο του ελέγχου της επικουρικότητας για τις ενέργειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανεξάρτητα από τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Συμβουλίου ή του Κοινοβουλίου.

- Επιπροσθέτως, προτείναμε να δοθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση μια μοναδική, ενιαία νομική προσωπικότητα, που δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή. Αυτή τη στιγμή έχουμε διαφορετικές Ευρωπαϊκές Κοινότητες, από διάφορες Συνθήκες. Προτείνουμε, λοιπόν, να υπάρξει μια ενιαία νομική προσωπικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγχρόνως να αντικατασταθούν οι διάφορες Συνθήκες, από μια Συνθήκη: Το Σύνταγμα της Ευρώπης. Να δώσουμε στην Ευρώπη αυτό το Σύνταγμα.

Τα θέματα για τα οποία έθεσα ερωτήσεις στα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ήταν τα εξής:

- Η κοινή εξωτερική πολιτική και η πολιτική ασφάλειας.

- Η μεταρρύθμιση των θεσμών.

Υπήρξαν κάποιες απαντήσεις και προτάσεις, τις οποίες θα προσπαθήσουμε να συγκεράσουμε. Μπορούμε όμως να πούμε ήδη -και ελπίζω ότι δεν θα διαφωνήσει ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου- ότι υπάρχει ομοφωνία σχεδόν για ένα θέμα που είναι ο διορισμός ενός Υπουργού Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θα αντικαθιστά, θα συνεχίσει, θα πάρει τη σκυτάλη από τον Υπατο Εκπρόσωπο κ. Σολάνα που είναι εδώ και με ακούει με μεγάλη προσοχή. Δημιουργία, λοιπόν, της θέσης ενός Υπουργού Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι κάτι πολύ σημαντικό, που αναμένεται εδώ και πολύ καιρό. Είναι κάτι που αναμένει εδώ και πολύ καιρό η κοινή γνώμη, η οποία δεν καταλαβαίνει γιατί υπάρχει ο Υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, της Ρωσίας, της Κίνας, αλλά δεν υπάρχει ένας Υπουργός Εξωτερικών της Ευρώπης. Έχουμε ένα εξαιρετικό Υπατο Εκπρόσωπο και ελπίζω ότι αύριο - μεθαύριο θα έχουμε έναν εξαιρετικό Υπουργό Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Για τις λοιπές προτάσεις: Δεν κινήθηκαν όλοι προς την ίδια κατεύθυνση. Πρέπει να προσπαθήσουμε να συμπεριλάβουμε κάποιες από τις προτάσεις στη σύνοψη και τη συνολική παρουσίαση των θεμάτων που θα παρουσιάσουμε εντός των επομένων εβδομάδων. Αυτό είναι κάτι που πρέπει να γίνει αρκετά σύντομα, γιατί μας ζητούν να τηρήσουμε ένα πολύ πιεστικό χρονοδιάγραμμα.

- Υπάρχει μια βασική αρχή, επίσης, για την Ευρώπη που είναι πολύ σημαντική και ακούστηκε πολύ, που είναι η ισότητα των δικαιωμάτων των πολιτών. Μιλάμε πολύ για την

ισότητα δικαιωμάτων των κρατών. Πρέπει να μιλήσουμε και για την ισότητα των δικαιωμάτων των πολιτών - οι μεγάλες επαναστάσεις στην Ευρώπη έγιναν εν ονόματι της ελευθερίας των πολιτών - ούτως ώστε όλοι οι Ευρωπαίοι να έχουν το ίδιο δικαίωμα εκπροσώπησης και όλοι οι Ευρωπαίοι να έχουν το ίδιο βάρος στη λήψη αποφάσεων της Ένωσης. Γι' αυτό, στο Σύνταγμα καταγράφουμε, ενσωματώνουμε τη βασική αρχή της ισότητας δικαιωμάτων των πολιτών της Ένωσης.

• Ένα άλλο σημείο, στο οποίο θα αναφερθεί και ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι το θέμα του χρονοδιαγράμματος: Υπάρχει η εκπεφρασμένη επιθυμία όλων των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να παρουσιάσουμε το έγγραφό μας, δηλαδή το σχέδιο μιας Συνταγματικής Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο επόμενο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που θα λάβει χώρα στη Θεσσαλονίκη στις 20 Ιουνίου. Θα ανταποκριθούμε σε αυτό το αίτημα, άρα θα ξαναέρθω στην Ελλάδα, τούτη τη φορά στη Μακεδονία, στη Θεσσαλονίκη για να παρουσιάσω το σχέδιο Συνθήκης που θα αποτελεί το Σύνταγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ικανοποιώντας έτσι τις Κυβερνήσεις, αλλά και τους πολίτες της Ευρώπης.

Κατόπιν, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Ρομάντο Πρόντι είπε τα εξής:

«Επιτρέψτε μου να εκθέσω κι εγώ με τη σειρά μου σύντομα λίγες σκέψεις. Πρώτα από όλα, θέλω να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου στον Πρόεδρο Ζισκάρ Ντ' Εστέν για το έργο που πραγματοποίησε. Πραγματικά η ατμόσφαιρα και η συνεργασία ήταν εξαιρετικές, σε πλήρη αντίθεση με τις αβεβαιότητες και τα οξέα προβλήματα που είχαμε όταν αρχίσαμε να συνεργαζόμαστε.

Πρέπει να προσθέσω ότι υπάρχει μεγάλη συμφωνία όχι μόνο για το θέμα του Υπουργού Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και σε άλλα θεμελιώδη σημεία, όπως:

- Η διατήρηση του κοινοτικού κεκτημένου.

- Η ενίσχυση των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους τομείς της δικαστικής συνεργασίας, της μετανάστευσης, του ασύλου, της αστυνομίας, της δικαιοσύνης και τέλος και της οικονομικής διακυβέρνησης. Υπάρχουν, λοιπόν, αυτά τα σημεία στα οποία υπάρχει τώρα η συμφωνία, ενώ κάτι τέτοιο δεν διαφαινόταν από την αρχή.

Επίσης, υπάρχει συμφωνία για τη συμπερίληψη της Χάρτας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στο Σύνταγμα και σε ό,τι αφορά την ενίσχυση του ρόλου των εθνικών Κοινοβουλίων.

Άρα, είναι προφανές ότι οι πρόοδοι που σημειώθηκαν, είναι πάρα πολύ σημαντικές.

Επίσης, αρκετά γενικευμένη συμφωνία υπάρχει και για τη διατήρηση του χρονοδιαγράμματος που είχε αρχικά προβλεφθεί. Ένα χρονοδιάγραμμα, αρκετά πιεστικό πρέπει να ομολογήσουμε, δεδομένης και της τόσο πολλής και δύσκολης δουλειάς που είχε αναλάβει εξ αρχής η Συντακτική Συνέλευση.

Για τις ερωτήσεις που έθεσε ο Πρωθυπουργός και Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Κώστας Σημίτης είχαμε κάποιες διαφοροποιήσεις στις απόψεις. Παρά ταύτα, όμως, φάνηκε ένας δρόμος σύγκλισης για αρκετά από τα θεμελιώδη σημεία. Όπως, για το ρόλο που θα πρέπει να διαδραματίζουν στη Συντακτική Συνέλευση και τα μεγάλα και τα μικρά κράτη-μέλη και για το ρόλο που πρέπει να ανήκει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για όλα αυτά τα θέματα, τη διατήρηση του θεσμικού τριγώνου και το ρόλο των θεσμών, υπήρξε γενική συμφωνία.

Αυτή ήταν σε αδρές γραμμές η συζήτηση και θέλω κυρίως να τονίσω, ότι το πιο σημαντικό σήμερα, είναι ότι η πρόοδος που σημειώθηκε είναι τόσο μεγάλη, που μπορούμε να αισιοδοξούμε ως προς την ολοκλήρωση της Συντακτικής Συνέλευσης και μπορούμε να ευελπιστούμε και σ' ένα καλό περιεχόμενο και σ' ένα έγκαιρο τέλος.